

πολιτισμός

■ Του ΧΑΡΗ ΣΤΡΑΤΙΑΚΗ*

Αναδιφώντας το χθες 70 40 βιβλία και 3.850 σελίδες για την ιστορία, την εκπαίδευση και τη φύση του τόπου μας

Οι «Αναδιφρήσεις» σήμερα αλλάζουν για λίγο περιεχόμενο. Κι αυτό γιατί, με την πρόσφατη κυκλοφορία του βιβλίου «Τα Κρητικά σχολικά βιβλία», ο συντάκτης τους συμπλήρωσε τον αριθμό των 40 βιβλίων, τα οποία παρή-

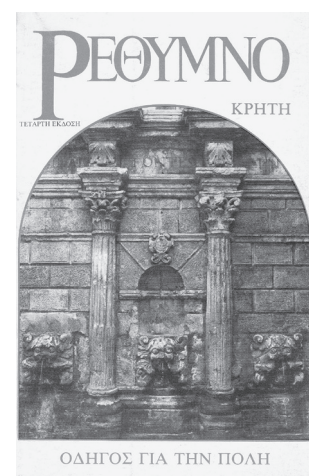
χσαν μέσα σε 33 χρόνια. Μη γνωρίζοντας και μη πιστεύοντας λοιπόν ότι θα τα καταφέρει να τα φτάσει κάποτε στα «στοργγγυλά» 50 (στεφαναϊνάς αρτηρίας και ανοϊάς αποτρεπουσών...), θα τα παρουσιάσει σε δύο συνέχειες.

Έτσι οι αναγνώστες θα μπορέσουν να γνωρίσουν τη θεματολογία τους και να τα αναζητήσουν, αν τυχόν τους ενδιαφέρουν, στις δύο βιβλιοθήκες του Ρεθύμνου, Δημόσια και Πανεπιστημιακή. Εκ παραλλήλου, ο συγγραφέας τους διατηρεί την ενδόμηξη ελπίδα ότι θα τραβήξει με τον τρόπο αυτό το ενδιαφέρον κάποιου ευπατρίδη, που θα αναλάβει το κόστος της ψηφιοποίησης και ανάρτησής τους στο διαδικτυο, έτσι που οι ενδιαφερόμενοι να έχουν άμεση και ανέξοδη πρόσβαση σ' αυτά.

Μερικά από τα βιβλία, ιδιαίτερα εκείνα της περιόδου 1996-1999 είναι πολύ μικρά, κινούμενα λίγο πάνω από τα όρια του φυλλαδίου. Κι αυτό γιατί είχαν εκδοθεί από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής Φάλκονας, με τα πολύ περιορισμένα οικονομικά του μέσα. Όμως, αυτή ακριβώς η συντομία τους, αλλά και η πρωτοτυπία τους αρκετές φορές, τα καθιστά εντέλει ουσιαστικότερα. Αντίθετα άλλα, όπως το «Ρέθυμνο και θάλασσα» και «Η εκπαίδευση στο Ρέθυμνο» είναι πολύ μεγάλα σε μέγεθος και θα μπορούσαν να διασπαστούν σε πολλά βιβλία «κανο-

νικού» μεγέθους. Ελπίζω πάντως να μην ισχύει και γι' αυτά το από αρχαίων χρόνων λεχθέν **Μέγα βιβλίον, μέγα κακόν!** Κάποια, τέλος, απ' αυτά πραγματοποιήσαν επανεκδόσεις, οι οποίες συνολικά φτάνουν τις 16.

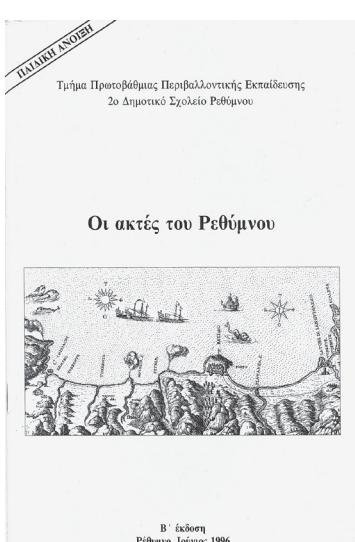
Από το σύνολο των 40 βιβλίων, που κατηγοριοποιούνται σε **εκπαιδευτικά, ιστορικά και φυσικού περιβάλλοντος**, μερικά σημείωσαν εξαιρετικές επιδόσεις, όπως για παράδειγμα ο Οδηγός του Ρεθύμνου, που ξεπέρασε τα τριάντα χιλιάδες αντίτυπα. Αντίθετα, μερικά άλλα, όπως η τριλογία «Το Κρητικό αίνιγμα», «Ο Δημοτικός Κήπος των Χανίων» και «Εκτός σχολικής αιθούσης» κυκλοφόρησαν σε μια εκατοντάδα μόνο αντιτύπων το καθένα, με ψηφιακή εκτύπωση, εφόσον τελικά δεν βρέθηκε πρόθυμος εκδότης και γι' αυτά. Τους ευπατρίδες πάντως, χάρη στους οποίους μπόρεσαν να δουν το φως της δημοσιότητας τόσα βιβλία, όσο και τους συνεργάτες με τους οποίους συγγράψαμε ορισμένα από αυτά, θα τους δούμε αναλυτικά την επόμενη εβδομάδα. Για την ώρα ας περιοριστούμε στην πρώτη εικόσαδα των βιβλίων.

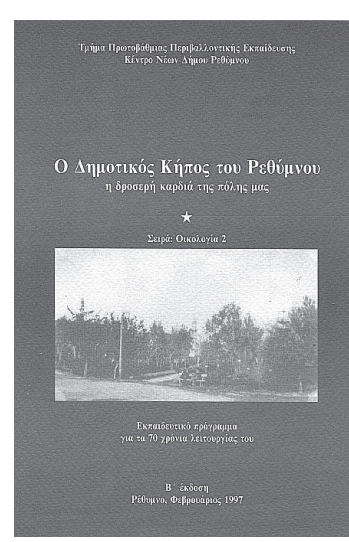
1. Ρέθυμνο - οδηγός για την πόλη, Αθήνα 1985, επανεκδόσεις 1986, 1989 και 1994 (σε συνεργασία με την Αλκμήνη Μαλαγάρη, στην ελληνική, αγγλική και γερμανική γλώσσα), αυτοέκδοση, σελίδες 120+4 ελληνική, 136+4 αγγλική 134+4 γερμανική.

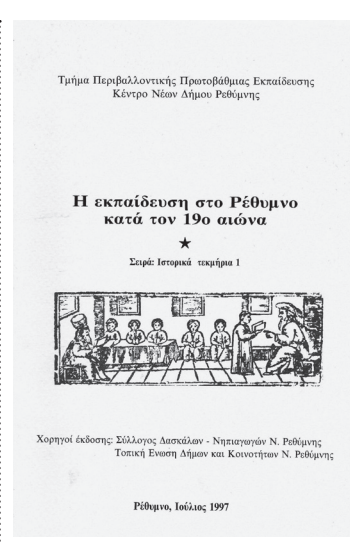
2. Γνωριμία με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 1993 (σε συνεργασία με την Αλκμήνη Μαλαγάρη, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα), αυτοέκδοση, σελίδες 36+4 ελληνική, 16+4 αγγλική.

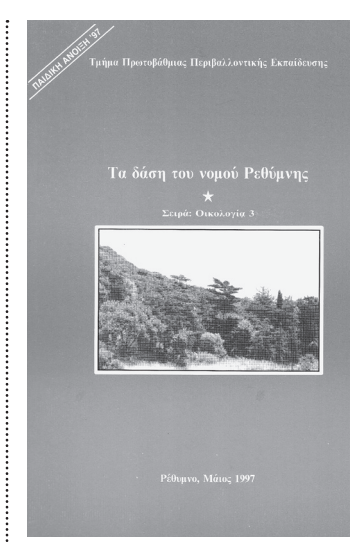
3. Οι ακτές του Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 1995 και επανεκδόση 1996 (σε συνεργασία με μαθητές), έκδοση 2^{ης} Δ.Σ. Ρεθύμνου και Παιδικής Άνοιξης, σελίδες 120+4.

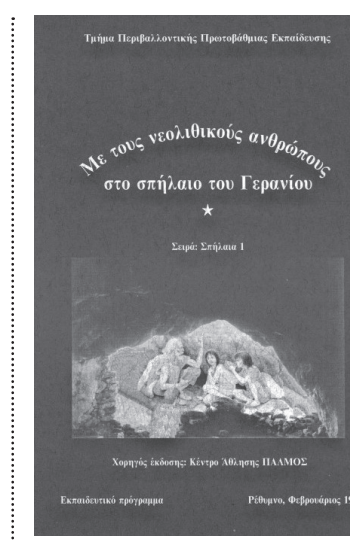
4. Ο Δημοτικός Κήπος του Ρεθύμνου, η δροσερή καρδιά της πόλης μας, Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα 70 χρόνια λειτουργίας του, **Ρέθυμνο 1996**, επανεκδόσεις 1997 και 1999, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χορηγός έκδοσης «Νάτα Κεράτα», σελίδες 16+4.

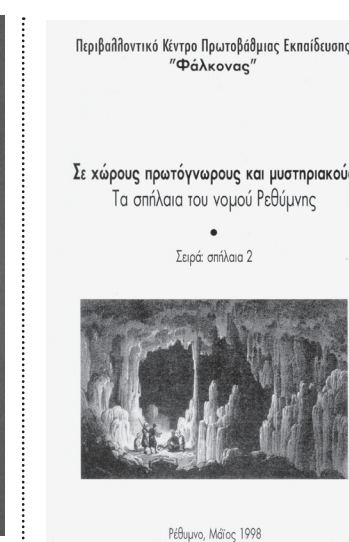
5. Η εκπαίδευση στο Ρέθυμνο κατά τον 19^ο αιώνα - Ιστορικά τεκμήρια, Ρέθυμνο 1997, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χορηγοί έκδοσης Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Ρεθύμνης και ΤΕΔΚ Ν. Ρεθύμνης, σελίδες 88+4.

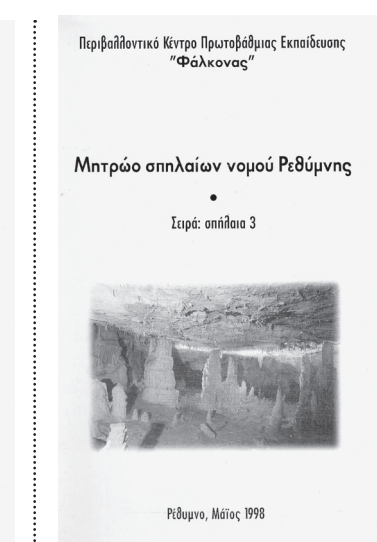
6. Τα δάση του Νομού Ρεθύμνης, Ρέθυμνο 1997, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χορηγός έκδοσης Παιδική Άνοιξη 1997, σελίδες 16+4.

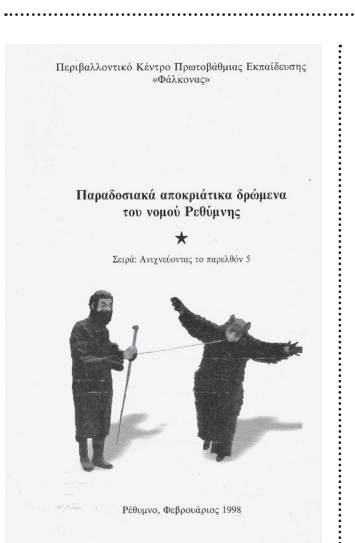
7. Με τους νεολιθικούς ανθρώπους στο Σπήλαιο του Γερανίου. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα, Ρέθυμνο 1996, επανεκδόση 1997 (σε συνεργασία με την Ειρήνη Γαβριλάκη), Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χορηγός έκδοσης Κέντρο Άθλησης Παλμός, σελίδες 20+4.

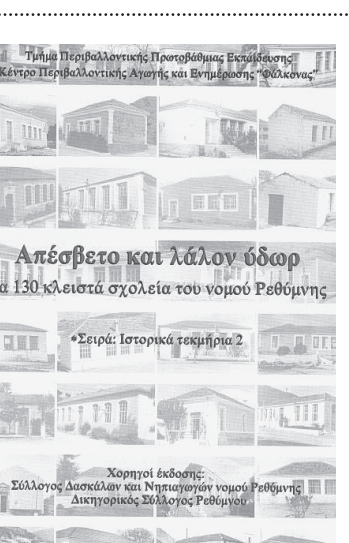
8. Σε χώρους πρωτόγνωρους και μυστηριακούς - Τα σπήλαια του νομού Ρεθύμνης, Ρέθυμνο 1998, Περιβαλλοντικό Κέντρο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φάλκονας, σελίδες 48+4.

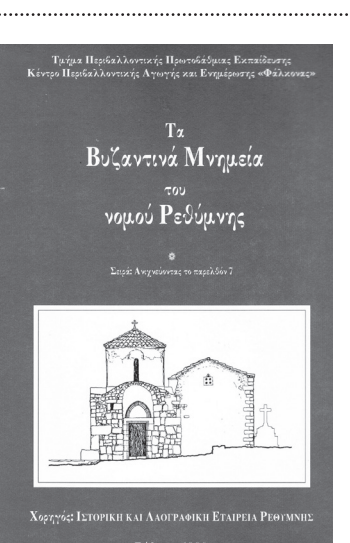
9. Μητρώο σπηλαίων νομού Ρεθύμνης. Ηλεκτρονική έκδοση, Ρέθυμνο 1998 (σε συνεργασία με το Τμήμα Δυτικής Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας), σελίδες 16+4.

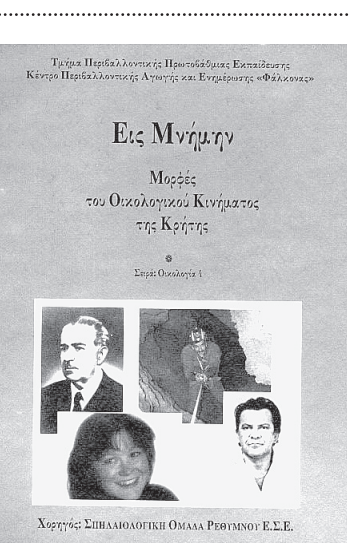
10. Παραδοσιακά αποκριάτικα δράματα του νομού Ρεθύμνης, Ρέθυμνο 1998, Περιβαλλοντικό Κέντρο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φάλκονας, σελίδες 20+4.

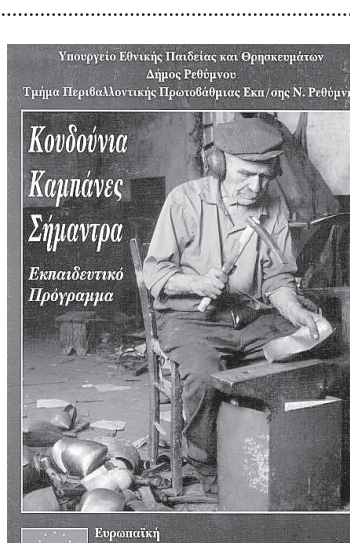
11. Απέσβετο και λάλον ύδωρ - Τα 130 κλειστά σχολεία του Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 1999, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής και Ενημέρωσης Φάλκονας, χορηγοί έκδοσης Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Ρεθύμνης-Δικηγορικός Σύλλογος Ρεθύμνης, σελίδες 56+4.

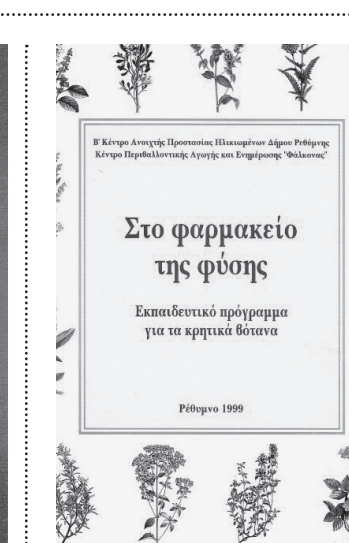
12. Τα Βυζαντινά μνημεία του νομού Ρεθύμνης, Ρέθυμνο 1999, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής και Ενημέρωσης Φάλκονας, χορηγός έκδοσης Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης, σελίδες 24+4.

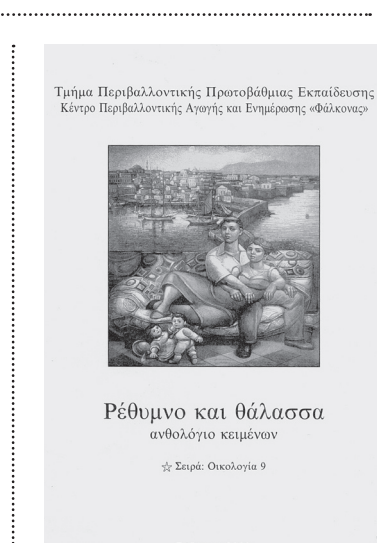
13. Είς μνήμην. Μορφές του οικολογικού κινήματος της Κρήτης, Ρέθυμνο 1999, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής και Ενημέρωσης Φάλκονας, χορηγός έκδοσης Σηπαιολογική Ομάδα Ρεθύμνου Ε.Σ.Ε., σελίδες 16+4.

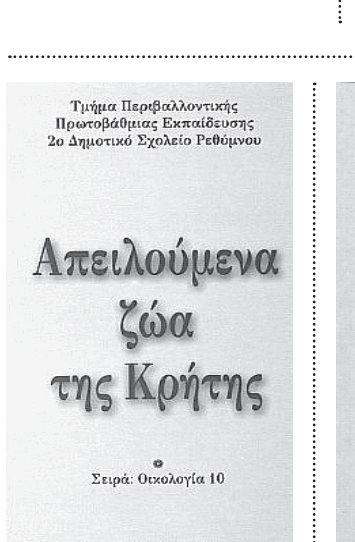
14. Κουδούνια, καμπάνες, σήμαντρα. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα, Ρέθυμνο 1999 (σε συνεργασία με τον Νομπέλ Αρμάν), Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ρεθύμνης, χορηγός έκδοσης Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκή Πόλη της Μουσικής, σελίδες 20+4.

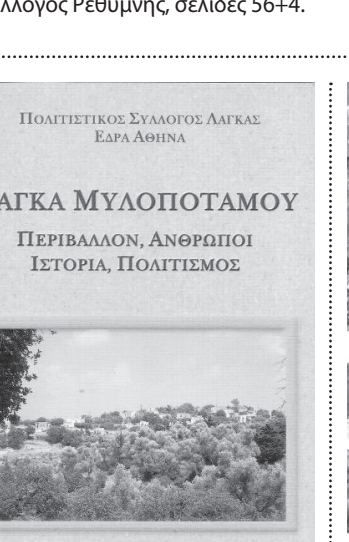
15. Στο φαρμακείο της φύσης. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα κρητικά βότανα, Ρέθυμνο 1999 (σε συνεργασία με την Κατερίνα Κατσιμάνη), Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής και Ενημέρωσης Φάλκονας- Β' Κέντρο 4ο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Ρεθύμνης, σελίδες 20+4.

16. Ρέθυμνο και θάλασσα. Ανθολόγιο κειμένων, Ρέθυμνο 2000, Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής και Ενημέρωσης Φάλκονας, σελίδες 48+4.

17. Απειλούμενα ζώα της Κρήτης, Ρέθυμνο 2002 (σε συνεργασία με μαθητές), Τμήμα Περιβαλλοντικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-2^ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνης, σελίδες 64+4.

18. Λαγκά Μυλοποταμού. Περιβάλλον, άνθρωποι, ιστορία, πολιτισμός, Αθήνα 2003, Πολιτιστικός Σύλλογος Λαγκάς. Έδρα Αθήνα, σελίδες 104+4.

19. Σηπαιολογία στο Ρέθυμνο (1962-2005). 43 χρόνια δραστηριοποίησης, Ρέθυμνο 2005 (σε συνεργασία με τον Βασίλη Σιμιτζή), Τμήμα Δυτικής Κρήτης Ελληνικής Σηπαιολογικής Εταιρείας, σελίδες 16+4.

20. Νομός Ρεθύμνου Κρήτης, Ευρωπαϊκό Μονοπάτι E4, Ρέθυμνο 2006, σελίδες 16+2.

21. Ένα βράδυ στο Σχολείο της κυρίας Αμαλίας, Τελειώνοντας τις σημερινές «Αναδιφρήσεις» θα ήθελα και πάλι να απευθυνθώ σε όσους από τους αναγνώστες διέτελεσαν μαθητές ή και εκπαιδευτικοί (δασκάλες και νηπιαγωγοί) του ιδιωτικού Σχολείου «Αθηνά» της *Αμαλίας Μανουσακάκη Τζιανιάκη* ή είναι απόγονοί τους και διαθέτουν σχετικό υλικό, να επικοινωνήσουν μαζί μου. Κι αυτό γιατί προετοιμάζουμε μια εκδήλωση με τον τίτλο *Μια βραδιά στο Σχολείο της κυρίας Αμαλίας*. Αν λοιπόν διαθέτετε φωτογραφίες, ενδεικτικά και απολυτήρια, τετράδια αλλά και αναμνήσεις από την «Αθηνά», παρακαλώ να τα μοιραστούμε, ώστε να μπορέσουμε να αναδιφύσουμε στην ιστορία και να «αναστήσουμε» -έστω και για μια μόνο βραδιά- το αξέχαστο στη μνήμη του Ρεθύμνου εκείνο σχολείο!

* Ο Χάρης Στρατιάκης είναι Δρ Παιδαγωγικής-ιστορικός ερευνητής-συγγραφέας strtharis@yahoo.gr, 2831055031